

Sreda, 13. september 2017

P8_TA(2017)0342

Uvoz krme in živil, ki izvirajo iz Japonske ali so od tam poslani, po nesreči v jedrski elektrarni Fukušima

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. septembra 2017 o osnutku izvedbene uredbe Komisije o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2016/6 o uvedbi posebnih pogojev za uvoz krme in živil, ki izvirajo iz Japonske ali so od tam poslani, po nesreči v jedrski elektrarni Fukušima (D051561/01 – 2017/2837(RSP))

(2018/C 337/09)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju osnutka izvedbene uredbe Komisije o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2016/6 o uvedbi posebnih pogojev za uvoz krme in živil, ki izvirajo iz Japonske ali so od tam poslani, po nesreči v jedrski elektrarni Fukušima (D051561/01,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane ⁽¹⁾, in zlasti člena 53(1)(b)(ii) Uredbe,
- ob upoštevanju členov 11 in 13 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije ⁽²⁾,
- ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,
- ob upoštevanju člena 106(2) in (3) Poslovnika,

Splošne ugotovitve

- A. ker se po Izvedbeni uredbi (EU) 2016/6 trenutno zahteva, da se pošiljkam nekaterih živil, kamor sodijo gobe, ribe in ribiški proizvodi, riž in soja, ki izvirajo ali so poslani iz katerega koli dela Japonske, priloži veljavna izjava japonskih organov, s katero potrjujejo, da so proizvodi skladni z najvišjimi mejnimi vrednostmi onesnaženosti na Japonskem (člen 5(1) in (2)); ker je v sedanjem osnutku izvedbene uredbe Komisije izjava zahtevana zgolj za omejen seznam živil in krme iz dvanajstih prefektur iz Priloge II; ker je poleg tega po osnutku predloga iz Priloge II črtanih več kategorij živil in krme;
- B. ker je po členu 10 osnutka tudi predlagano, da bi se uradni nadzor zdaj zahteval le za živila in krmo iz Priloge II, pri tem pa naj bi bili zajeti pregledi dokumentacije za vse pošiljke, naključno preverjanje identitete in naključni fizični pregledi z laboratorijskimi analizami za prisotnost cezija 134 in cezija 137; ker je v osnutku ohranjena nizka pogostnost pregledov pri uvozu (uvodna izjava 12);
- C. ker Izvedbena uredba 2016/6, ki je bila na predlog Komisije že enkrat spremenjena, ne bo več zahtevala, da države članice vsake tri mesece obvestijo Komisijo o rezultatih vseh analiz prek sistema hitrega obveščanja za živila in krmo;

⁽¹⁾ UL L 31, 1.2.2002, str. 1.

⁽²⁾ UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

Sreda, 13. september 2017

- D. ker je v predlaganem osnutku nespremenjena ohranjena sedanja Priloga I k Izvedbeni uredbi (EU) 2016/6, v kateri so povzete najvišje dovoljene vrednosti iz japonske zakonodaje za različne kategorije živil in krme ⁽¹⁾; ker se za kategorije živil in krme iz Priloge I na podlagi Izvedbene uredbe (EU) 2016/6 ali predlaganega osnutka o spremembi ne zahteva preverjanje skladnosti z najvišjimi mejnimi vrednostmi, ne v obliki dokumentacije, ki jo zagotovijo japonski organi, niti s pregledi in vzorčenjem na mejah EU; ker torej ni nobenega jamstva, da bodo ta živila in krma skladni z zahtevanimi najvišjimi mejnimi vrednostmi radioaktivne kontaminacije;
- E. ker osnutek predloga temelji na podatkih o prisotnosti, ki so jih japonski organi posredovali za leta 2014, 2015 in 2016 (več kot 132 000 podatkov o radioaktivnosti v živilih in krmi, razen v govedini, in več kot 527 000 podatkov o radioaktivnosti v govedini); ker v osnutku predloga ni navedena niti ta analiza niti ni zagotovljena povezava do neobdelanih podatkov, čeprav naj bi spremembe temeljile na podrobni analizi teh podatkov;
- F. ker je zato zelo težko preveriti, ali predlagani ukrepi zadoščajo za zaščito zdravja državljanov Unije;
- G. ker tudi brez analize, na kateri temelji predlog Komisije, obstaja dovolj razlogov za prepričanje, da bi se lahko zaradi predloga povečala izpostavljenost radioaktivno kontaminirani hrani, ki bi vplivala na zdravje ljudi;
- H. ker je predsednik tokijskega elektropodjetja TEPCO uradno zaprosil japonsko vlado za dovoljenje, da bi v Tihem oceanu odložili skoraj milijon ton visoko radioaktivne vode, s katero so hladili poškodovane reaktorje jedrske elektrarne; ker bi to lahko zelo negativno vplivalo na raven varnosti ribiških prehrabnih proizvodov, pridobljenih v japonskih obalnih vodah, če bo dovoljenje izdano;

Posebne ugotovitve v zvezi s Prilogo II

- I. ker so vse japonske prefekture, ki so zdaj zajete v Prilogi II (Fukušima, Mijagi, Akita, Jamagata, Nagano, Gunma, Ibaraki, Točigi, Čiba, Ivate, Jamanaši, Šizuoka, Niigata), izpostavljene radioaktivnim padavinam po jedrski nesreči, ki se je leta 2011 zgodila v fukušimski elektrarni;
- J. ker so v osnutku predloga iz Priloge II brez obrazložitve črtani riž in njegovi proizvodi iz prefekture Fukušima; ker to pomeni, da se za te proizvode ob vstopu v Unijo ne bo več zahtevalo vzorčenje in analiza niti da bi morali japonski organi potrditi skladnost teh proizvodov z najvišjimi dovoljenimi vrednostmi radioaktivne kontaminacije; ker se eden izmed riževih proizvodov, ki so bili črtani iz Priloge II, uporablja v otroški hrani in živilih za majhne otroke ⁽²⁾; ker za te skupine zaradi posebne ranljivosti za izpostavljenost sevanju ne bi bila sprejemljiva nobena raven kontaminacije; ker bi se utegnil po sporazumu med Japonsko in EU o prosti trgovini še povečati izvoz riža iz Japonske; ker so bile nedavno umaknjene odredbe o evakuaciji, je verjetno, da se na kontaminiranih riževih poljih nadaljevalo gojenje riža;
- K. ker je v uvodni izjavi 7 osnutka predloga navedeno, da bodo iz Priloge II črtani samo riž in iz njega pridobljeni proizvodi, ki izvirajo iz prefekture Fukušima, a je Priloga II spremenjena tudi tako, da zdaj omogoča uvoz v Unijo brez nadzora, vzorčenja ali analize za sedem vrst rib (vključno z atlantskim in pacifiškim modroplavutim tunom in skušo), rake in mehkužce, ki so ulovljeni ali nabrani pri Fukušimi;

⁽¹⁾ „Živila za dojenčke in majhne otroke“, „mleko in mlečni napitki“, „mineralna voda in podobne pijače ter poparek iz nefermentiranih čajnih listov“ in „Druga hrana“ ter krma za govedo, konje, prašiče, perutnino in ribe.

⁽²⁾ Z oznako KN 1901.

Sreda, 13. september 2017

- L. ker bodo po predlogu iz Priloge II umaknjene tudi morske živali iz šestih drugih prefektur: Mijagi, Ivate, Gunma, Ibaraki, Čiba in Točigi, in sicer sedem vrst rib (vključno z atlantskim in pacifiškim modroplavutim tunom in skušo), raki (jastogi in kozice) in mehkužci (koritnice in klapavice); ker ni nobene utemeljitve ali pojasnila za zmanjšanje nadzora niti obrazložitve, zakaj naj bi bile na primer te vrste zdaj dovolj varne za uvoz v Unijo brez nadzora, druge pa ne;
- M. ker Priloga II po novem predlogu ne bo več zajemala izdelkov s poreklom iz prefekture Akita (zdaj obsega pet tamkajšnjih proizvodov – gobe, aralijo, bambusove vršičke, japonsko kraljevo praprot in užitno divjo rastlino *košiabura* – ter proizvodov iz njih); ker za to zmanjšanje nadzora ni nobene utemeljitve ali obrazložitve;
- N. ker Priloga II ne bo več zajemala aralije, bambusa in japonske kraljeve praproti, ki izvirajo iz prefekture Jamagata; ker za to zmanjšanje nadzora ni nobene utemeljitve ali obrazložitve;
- O. ker Priloga II ne bo več zajemala orlove praproti, japonske kraljeve praproti in navadne peruše iz prefektur Ivate, Gunma, Ibaraki, Čiba in Točigi; ker za to zmanjšanje nadzora ni nobene utemeljitve ali obrazložitve;
- P. ker so Priloga II dodane samo ribe in ribiški proizvodi iz prefekture Nagano; ker ni podana utemeljitev za ta zaostreni nadzor; ker je bil sistematični nadzor za to prefekturo odpravljen decembra 2011; ker so bile marca 2014 v Prilogo II ponovno dodane nekatere užitne divje rastline;

Posebne ugotovitve v zvezi s Prilogo I

- Q. ker je v osnutku predloga nespremenjeno ohranjena Priloga I k Izvedbeni uredbi (EU) 2016/6, ki določa najvišje dovoljene vrednosti iz japonske zakonodaje; ker se za kategorije živil in krme iz Priloge I na podlagi Izvedbene uredbe (EU) 2016/6 ali predlaganega osnutka o spremembi ne zahteva preverjanje skladnosti z najvišjimi mejnimi vrednostmi, ne v obliki dokumentacije, ki jo zagotovijo japonski organi, niti s pregledi in vzorčenjem na mejah EU; ker torej ni nobenega jamstva, da ta živila in krma ne presegajo največje mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije;
 - R. ker najvišje mejne vrednosti, veljavne na Japonskem, in s tem tudi vrednosti iz Priloge I, od 1. aprila 2012 niso bile popravljenе navzdol; ker je treba te mejne vrednosti zmanjšati, zlasti za živila za ranljive skupine, na primer za mleko in drugo hrano za dojenčke in majhne otroke;
 - S. ker je šest let po fukušimski nesreči močno vprašljivo, ali bi smela Unija dovoliti vstop v svojo prehransko verigo proizvodom z naslednjimi vrednostmi cezija 34 in 137 (vsaj teoretično – glede na to, da ni pravne obveznosti za kontrole na mejah Unije): 50 Bq/kg za živila za dojenčke in otroke (kot so začetne in nadaljevalne formule za dojenčke in hrana za majhne otroke) ter mleko in mlečne napitke, 10 Bq/kg za mineralno vodo in podobne pijače ter poparek iz nefermentiranih čajnih listov, ter 100 Bq/kg za vsa druga živila;
1. meni da osnutek izvedbene uredbe Komisije presega izvedbena pooblastila, določena v Uredbi (ES) št. 178/2002;
 2. meni, da osnutek izvedbene uredbe Komisije ni skladen s pravom Unije, saj ni združljiv s ciljem in splošnimi načeli Uredbe (ES) št. 178/2002, namreč zagotoviti podlago za zagotavljanje visoke ravni varovanja življenja in zdravja ljudi, zdravja in dobrobiti živali, okolja in interesov potrošnikov;
 3. poziva Komisijo, naj umakne osnutek izvedbene uredbe in odboru do konca leta 2017 posreduje novega;

Sreda, 13. september 2017

4. poziva Komisijo, naj pri pripravi novega predloga, med drugim:
 - zagotovi, da se bo za vsa živila in krmo, uvoženo v Unijo iz Japonske, vključno z vrstami iz Priloge I izvajal nadzor in pregledi;
 - najvišje mejne vrednosti iz Priloge I popravi navzdol; in
 - upoštevati nedavno odpravo odredb o evakuaciji v prizadetih prefekturah in zagotovi, da ne bo nobenega negativnega vpliva na stopnje radioaktivne kontaminacije živil in krme, uvoženih v Unijo;
 5. poziva Komisijo, naj pred pripravo novega predloga uvede nujne ukrepe, kot je določeno v členu 53 Uredbe (ES) št. 178/2002, in tako zagotovi najvišjo možno raven varovanja zdravja ljudi;
 6. poziva Komisijo, da nemudoma da na voljo javnosti analizo, na kateri temelji osnutek predloga (tudi v sistemu hitrega obveščanja Unije za živila in krmo), in podrobnosti o sistemu nadzora, ki so ga vzpostavili japonski organi, vključno z obrazložitvijo o njegovi ustreznosti in učinkovitosti;
 7. poziva Komisijo, naj poskrbi za posodobljen pregled radioloških stanja razmer od leta 2011 ter za vsako leto v obdobju 2011–2017 za podrobne preglede o radioaktivnih snoveh iz jedrske elektrarne Fukušima, izpuščenih v ozračje in v Tihi ocean, tako da mogoče izvesti temeljito analizo glede varnosti hrane;
 8. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.
-